

UCHWAŁA NR 76

Senatu Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie z dnia 28 listopada 2016 r.

w sprawie wytycznych Senatu Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie dla rad wydziałów dotyczących programów studiów, w tym planów studiów

Na podstawie art. 68 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6–8 (Dz.U. z 2016 r. poz. 1594) Senat Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie uchwala wytyczne dotyczące programów studiów na studiach pierwszego i drugiego stopnia prowadzonych w Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych:

§ 1.

Wytyczne ogólne

1. Program kształcenia dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia obejmuje opis zakładanych efektów kształcenia oraz program studiów.
2. Opis zakładanych efektów kształcenia uwzględnia:
  - 1) uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia poziomu 6 albo 7 Polskich Ram Kwalifikacji określonych w załączniku do ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64, późn. zm.);
  - 2) charakterystyki drugiego stopnia w tym efekty kształcenia właściwe dla obszaru lub obszarów kształcenia, do których został przyporządkowany kierunek studiów;
    - a) dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów pierwszego stopnia;
    - b) dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich;
  - 3) efekty kształcenia w zakresie znajomości języka obcego;
  - 4) efekty kształcenia dla kierunku studiów kończących się tytułem zawodowym inżyniera lub magistra inżyniera prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich.
3. Wydział może prowadzić kierunek studiów o profilu:
  - 1) ogólnoakademickim, jeżeli prowadzi badania naukowe w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z kierunkiem studiów oraz zapewnia studentom pierwszego stopnia co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, a na studiach drugiego stopnia udział w tych badaniach;
  - 2) praktycznym, jeżeli zapewni studentom możliwość odbycia praktyk zawodowych w wymiarze co najmniej trzech miesięcy na każdym z poziomów kształcenia.
4. Studia stacjonarne pierwszego stopnia kończące się tytułem:
  - a) licencjata, trwają co najmniej sześć semestrów;
  - b) inżyniera, trwają co najmniej siedem semestrów.
5. Studia drugiego stopnia trwają od trzech do pięciu semestrów.
6. Studia niestacjonarne pierwszego i drugiego stopnia na danym kierunku studiów mogą trwać o jeden lub dwa semestry dłużej, niż odpowiednie kierunki studiów stacjonarnych.
7. Na wszystkich kierunkach, formach studiów i poziomach kształcenia realizowanych w Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie obowiązuje system transferu i akumulacji punktów ECTS.
8. Opracowując programy studiów przy szacowaniu liczby punktów ECTS dla danego modułu (przedmiotu) należy przyjąć, że jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy.

9. Liczba punktów ECTS wymaganych do uzyskania dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia licencjackich powinna wynosić co najmniej 180, a studiów pierwszego stopnia inżynierskich co najmniej 210.
10. Liczba punktów ECTS wymaganych do uzyskania dyplomu ukończenia studiów drugiego stopnia powinna wynosić 90 lub 120.
11. Liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów stacjonarnych dla jednego semestru powinna wynosić 30.
12. Zaleca się, aby całkowita liczba godzin zajęć dydaktycznych określona w planie studiów pierwszego stopnia wynosiła nie więcej niż:

Punkty ECTS	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
180	2160	1350
210	2520	1575
240	2880	1800

Na studiach pierwszego stopnia kierunku *wzornictwo* całkowita liczba godzin zajęć dydaktycznych określonych w planie studiów może wynosić nie więcej niż 3000 godzin.

13. Zaleca się, aby całkowita liczba godzin zajęć dydaktycznych określona w planie studiów drugiego stopnia wynosiła nie więcej niż:

Punkty ECTS	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
90	1140	715
120	1500	940

14. W uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu zgody prorektora ds. kształcenia, dopuszcza się wzrost całkowitej liczby godzin zajęć dydaktycznych, ujętych w ust. 12 i 13, nie więcej niż o 10%.
15. Program, liczbę punktów ECTS oraz czas trwania praktyk zawodowych określa rada wydziału odpowiedzialna za kierunek studiów, określając efekty kształcenia, które student powinien osiągnąć po odbyciu praktyki.

§ 2.

Wytyczne dotyczące dokumentacji opisu kierunku studiów

1. Rada wydziału zatwierdza opis procesu kształcenia dla danego kierunku, poziomu i profilu uwzględniający:
  - 1) związek kierunku studiów z misją oraz strategią rozwoju ZUT;
  - 2) przyporządkowanie kierunku studiów do obszaru lub obszarów kształcenia zgodnie z Polską Ramą Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, oraz wskazanych dziedzin nauki i dyscyplin naukowych lub dziedzin sztuki i dyscyplin artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia;
  - 3) program kształcenia kierunku studiów w tym:
    - a) opis zakładanych, spójnych efektów kształcenia odpowiadających efektom kształcenia dla danego obszaru lub obszarów kształcenia oraz kwalifikacji pierwszego stopnia prowadzących do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera, jeżeli studia kończą się nadaniem stopnia zawodowego inżyniera;
    - b) program studiów, stanowiący opis procesu kształcenia prowadzący do uzyskania efektów, w tym planów studiów, odrębnych dla studiów prowadzonych w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej;
  - 4) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do uzyskania kwalifikacji na danym poziomie;
  - 5) moduły (przedmioty) kształcenia wraz z przypisanymi do każdego modułu (przedmiotu) efektami kształcenia oraz liczbą punktów ECTS w tym treści programowe, formy i metody kształcenia;
  - 6) sposób weryfikacji i oceny zakładanych efektów kształcenia osiągniętych przez studenta;
  - 7) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi zdobyć:
    - a) na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów;

- b) w ramach zajęć z obszaru nauk humanistycznych i społecznych;
- 8) wymiar, zasady, formę odbywania praktyki zawodowej oraz liczbę punktów ECTS dla kierunku studiów o profilu praktycznym i ogólnoakademickim (jeżeli program kształcenia na profilu ogólnoakademickim przewiduje praktyki).
2. Opracowując programy studiów należy przyjąć, że student ma możliwość wyboru modułów (przedmiotów) w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 4, na danym kierunku studiów.
  3. W przypadku prowadzenia na jednym kierunku studiów dwóch profili kształcenia (ogólnoakademickiego i praktycznego) wymagane są odrębne opisy programów kształcenia.
  4. Realizacja kierunków studiów w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na danym profilu i poziomie studiów prowadzi do uzyskania takich samych efektów kształcenia.
  5. W programie studiów kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy określić procentowy udział punktów ECTS dla każdego z tych obszarów.
  6. Wydział prowadzący kierunek studiów w programie kształcenia uwzględnia wnioski z analizy zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy oraz monitorowania kariery zawodowej absolwentów.
  7. W celu doskonalenia programu kształcenia można dokonać zmian w zakresie zakładanych efektów kształcenia danego kierunku studiów, zmiany te wymagają zatwierdzenia przez Senat Uczelni i mogą być wprowadzane od nowego cyklu kształcenia.
  8. Wydział nieposiadający uprawnień do nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego w obszarze kształcenia i dziedzinie do której przyporządkowany jest kierunek studiów, ale w ramach posiadanych uprawnień do prowadzenia tego kierunku studiów w celu doskonalenia programu kształcenia może, tylko od nowego cyklu kształcenia, dokonać zmian:
    - 1) zajęć dydaktycznych, za które student może uzyskać łącznie do 50% punktów ECTS, określonych w programie kształcenia aktualnym na dzień wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji o nadaniu tego uprawnienia;
    - 2) łącznie 30% ogólnej liczby zakładanych efektów kształcenia określonych przez senat uczelni, aktualnych na dzień wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji o nadaniu tego uprawnienia.
  9. W trakcie cyklu kształcenia Wydział prowadzący kierunek studiów w programie kształcenia może tylko wprowadzać zmiany:
    - 1) w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniających najnowsze osiągnięcia naukowe lub artystyczne, a także form i metod prowadzenia zajęć;
    - 2) konieczne do usunięcia nieprawidłowości stwierdzone przez Polską Komisję Akredytacyjną oraz dostosowanie do zmian w przepisach powszechnie obowiązujących;
    - 3) zmiany w programie kształcenia wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia są ogłaszane co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczą i zatwierdzone nie później niż 3 miesiące przed rozpoczęciem semestru.

§ 3.

Wytyczne dotyczące kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim

1. Program studiów dla profilu ogólnoakademickiego obejmuje moduły zajęć powiązane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z tym kierunkiem studiów, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych.
2. Na pierwszym stopniu kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim w ramach zajęć dydaktycznych wydział zapewnia studentom przygotowanie do prowadzenia badań naukowych w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z kierunkiem studiów.
3. Na drugim stopniu kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim w ramach zajęć dydaktycznych, praktyk zawodowych lub prac dyplomowych wydział zapewnia studentom udział w badaniach naukowych w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z kierunkiem studiów.
4. Zaleca się wprowadzenie praktyk zawodowych na studiach o profilu ogólnoakademickim pierwszego stopnia w wymiarze nie mniejszym niż 6 tygodni, a na studiach drugiego stopnia w wymiarze 4 tygodni, które należy wliczyć w okres trwania studiów.

§ 4.

Wytyczne dotyczące kierunków studiów o profilu praktycznym

1. Program studiów dla profilu praktycznego obejmuje moduły zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów, służące zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych.
2. Program kształcenia studiów na kierunku o profilu praktycznym powinien uwzględniać możliwość odbycia praktyk zawodowych w łącznym wymiarze nie mniejszym niż trzy miesiące na każdym z poziomów kształcenia.
3. Zajęcia w programie studiów na kierunku o profilu praktycznym są prowadzone:
  - 1) w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej;
  - 2) w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów;
  - 3) przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć.
4. Prowadzenie kierunków studiów o profilu praktycznym z udziałem podmiotów gospodarczych wymaga sporządzenia umowy w formie pisemnej, która powinna zawierać sposób prowadzenia i organizacji danego kierunku studiów w szczególności:
  - 1) zasady prowadzenia zajęć praktycznych przez pracowników podmiotów gospodarczych;
  - 2) zasady udziału podmiotów gospodarczych w tworzeniu programu kształcenia kierunku studiów;
  - 3) zasady finansowania studiów przez podmioty gospodarcze;
  - 4) opis zakładanych efektów kształcenia;
  - 5) sposób i zasady realizacji praktyk i staży w podmiocie gospodarczym.

§ 5.

Wytyczne dotyczące nauczania przedmiotów ogólnych

1. Na wszystkich kierunkach studiów nauka języków obcych nowożytnych prowadzona jest na studiach pierwszego i drugiego stopnia zgodnie z następującymi zasadami:
  - 1) na studiach pierwszego stopnia łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych języka obcego w zakresie ogólnym i studiowanej dyscypliny wynosi na studiach stacjonarnych nie mniej niż 150 godzin, a na studiach niestacjonarnych nie mniej niż 100 godzin, co odpowiada nie mniej niż 7 punktom ECTS, przy czym zajęcia te kończą się egzaminem na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;
  - 2) na studiach drugiego stopnia łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych języka obcego w zakresie studiowanej dyscypliny wynosi na studiach stacjonarnych nie mniej niż 30 godzin, a na studiach niestacjonarnych nie mniej niż 20, co odpowiada nie mniej niż 3 punktom ECTS, przy czym zajęcia te kończą się egzaminem na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
2. Na kierunkach studiów stacjonarnych pierwszego stopnia prowadzone są zajęcia zapewniające rozwój kultury fizycznej studentów w wymiarze nie mniej niż 45 godzin, którym nie przypisuje się punktów ECTS.
3. Na wszystkich kierunkach studiów pierwszego i drugiego stopnia program kształcenia powinien zawierać treści z zakresu przedmiotów humanistyczno-społecznych w wymiarze nie mniejszym niż 45 godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i 27 godzin zajęć dydaktycznych na studiach niestacjonarnych, którym należy przypisać nie mniej niż 3 punktów ECTS.
4. Programy kształcenia na wszystkich kierunkach studiów pierwszego i drugiego stopnia powinny przewidywać zajęcia z zakresu: zarządzania, prawa i ekonomii łącznie w wymiarze nie mniejszym niż 30 godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i 18 godzin zajęć dydaktycznych na studiach niestacjonarnych, którym należy przypisać nie mniej niż 2 punkty ECTS.
5. Ust. 3 i 4 nie stosuje się w przypadku kierunku studiów przypisanego do obszaru kształcenia w zakresie nauk humanistycznych lub nauk społecznych.
6. Program studiów powinien uwzględniać obowiązkowe:

- 1) „szkolenie biblioteczne” z wykorzystaniem techniki internetowej, kończące się wpisem do dokumentacji przebiegu studiów, dla studentów pierwszego roku studiów pierwszego stopnia wszystkich kierunków studiów;
  - 2) „podstawy informacji naukowej” – zajęcia edukacyjne prowadzone przez pracowników Biblioteki Głównej ZUT, kończące się wpisem do dokumentacji przebiegu studiów dla studentów pierwszego i drugiego stopnia wszystkich kierunków studiów;
  - 3) zajęcia z zakresu „ochrony własności intelektualnej” oraz „bezpieczeństwa i higieny pracy” na wszystkich studiach pierwszego i drugiego stopnia.
7. Rada wydziału może wprowadzić do programów studiów, w tym planów studiów, w pierwszym semestrze studiów stacjonarnych pierwszego stopnia uzupełniające poziom wykształcenia szkoły średniej dodatkowe zajęcia dydaktyczne z przedmiotów podstawowych, tj. matematyka, fizyka, biologia, chemia, w łącznym wymiarze nie więcej niż 90 godzin. Rada wydziału określa zakres tematyczny przedmiotów, sposób ich zaliczania i realizacji, w tym obowiązkowość uczestnictwa w zajęciach. Zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS.

§ 6.

Dodatkowe wytyczne

1. Przy tworzeniu programów kształcenia na studiach inżynierskich dodatkowo mogą być stosowane kryteria FEANI (Fédération Européenne d'Associations Nationales d'Ingénieurs).
2. Na studiach licencjackich student otrzymuje co najmniej 10 punktów ECTS za przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego.
3. Na studiach inżynierskich student otrzymuje co najmniej 15 punktów ECTS za przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego.
4. Na studiach drugiego stopnia student otrzymuje co najmniej 20 punktów ECTS za przygotowanie pracy magisterskiej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego.

§ 7.

Postanowienie końcowe

1. Powyższe wytyczne obowiązują również przy tworzeniu programów kształcenia, w których zajęcia prowadzone są w języku obcym.
2. Uchwały rad wydziałów dotyczące, programów studiów w tym, ich zmiany powinny być zaopiniowane przez organy samorządów studentów i doktorantów, a następnie zatwierdzone przez prorektora ds. kształcenia za zgodność z ustawą o szkolnictwie wyższym oraz wytycznymi senatu Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie.
3. Zmiany w programie studiów należy wprowadzić najpóźniej 4 miesiące przed rozpoczęciem cyklu kształcenia w danym roku akademickim.
4. Wytyczne obowiązują przy opracowaniu programów kierunków studiów, których cykl kształcenia rozpoczyna się w roku akademickim 2017/2018.

Przewodniczący Senatu

Rektor

dr hab. inż. Jacek Wróbel, prof. nadzw.